

Məişət zorakılığı barəsində məlumatlandırma Kampaniyası Layihəsi

2011-ci ilin sonunda Gender Bərabərliyi və Qadın Təşəbbüsləri İB, Avropa Komissiyası, Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi və ACİ-YF İnsan Hüquqları və İdarəçilik Proqramı (Macarıstan) tərəfindən həyata keçirilən 2 illik “Məişət zorakılığı barəsində məlumatlandırma kampaniyası” layihəsi həyata keçirilməyə başlanmışdır. Layihə çərçivəsində regionlarda gender məsələləri sahəsində fəaliyyət göstərən QHT şəbəkəsi üzvlərindən ibarət Gender və İnkişaf mərkəzləri yaradılmışdır. Həmçinin qaynar xətt fəaliyyətə başlamışdır.

2012-ci ilin yanvar ayında Bakı şəhərində layihə üzrə QHT mütəxəssisləri üçün Təlimçilər üçün Təlim (TOT) təşkil olunmuşdur.

Təlimdə Bakı, Bərdə, Gəncə, Quba, Lənkəran, Şəki mərkəzlərinin mütəxəssisləri iştirak etmişlər.

Bakı mərkəzi istisna olmaqla, hər mərkəz təlimə 1 nəfər psixoloq, 1 nəfər təlimçi, 1 nəfər hüquqşünas olmaqla 3 mütəxəssis göndərmişdir. Bakı mərkəzindən isə 2 nəfər hüquqşünas, 2 nəfər psixoloq və 1 nəfər təlimçi iştirak etmişdir. Bakı mərkəzindən iştirakçılar həmçinin qaynar xətdə fəaliyyət göstərmək üçün xüsusi olaraq hazırlıq keçmişdir.

“Center of Women's Studies and Policies Foundation” Bolqarıstan təşkilatının mütəxəssisləri Tatyana Kmetova və Roza Dimova, həmçinin Azərbaycan təlimçiləri Nəzakət Mehtiyeva, Elşad Miri, psixoloq Azad İsayev və hüquqşünas Ruslan Vəliyev 3 günlük təlim zamanı iştirakçıları müvafiq mövzuda məlumatlandırmışlar.

Aprel ayından başlayaraq regionlarda qadınlar üçün təlimlər və əhali üçün hüquqi və psixoloji konsultasiyalar keçirilir. 2012-ci il ərzində 32 (Abşeron, Astara, Ağcabədi, Ağstafa, Sumqayıt, Bərdə, Beyləqan, Balakən, Gəncə,

Göygöl, Quba, Qazax, Qusar, Qobustan, Qəbələ, Qax, Lənkəran, Lerik, Şəki, Şəmkir, Şabran, Siyəzən, Xaçmaz, Kürdəmir, Masallı, Oğuz, Yardımlı, İmişli, Zaqatala, Tovuz,) rayonda təlimlər və konsultasiyalar artıq keçirilmişdi.

2013-cü ilin fevral ayında başlayaraq layihə davam etdirilmişdir. Fevral, mart, aprel, iyul, avqust, sentyabr, oktyabr ayları ərzində Respublikanın 37 (Sumqayıt, Lənkəran, Şəki, Mingəçevir, Gəncə, Astara, Ağstafa, Ağdam, Ağcabədi, Beyləqan, Bərdə, Balakən, Siyəzən, Şəmkir, Şabran, Quba, Qobustan, Qusar, Qax, Qazax, Qəbələ, Göygöl, Oğuz, İmişli, Kürdəmir, Lerik, Masallı, Yardımlı, Tovuz, Xaçmaz, Zaqatala, Bakı ş. Xətai rayonu, Qaradağ, Binəqədi, Sabunçu, Nizami, Səbail)şəhər və rayonunda təlim və konsultasiyalar keçirilmişdir.

“Məişət zorakılığı və qadın hüquqları” mövzusunda layihə

Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi (AQUPDK) Almaniya Beynəlxalq Əməkdaşlıq Cəmiyyəti (GIZ) ilə birlikdə 2013-cü ildən başlayaraq “Cənubi Qafqazda Avropa standartlarına hüquqi yaxınlaşmanın dəstəklənməsi” regional proqramı çərçivəsində “Qadın hüquqları” üzrə layihəyə start vermişdir. Layihə çərçivəsində “Qadın hüquqları üzrə Bələdçi” kitabı hazırlanıb nəşr edilmişdir. Kitabda ailə münasibətlərində qadın hüquqları, məişət zorakılığı və s. mövzular öz əksini tapmışdır.

Bu kitabın qadınların hüquqi baxımdan maarifləndirilməsində rolunu nəzərə alaraq, regionlarda yaşayan qadınlar arasında təbliği və yayılması məqsədilə 2014-cü ildə Qazax, Tovuz, Şəmkir, Gədəbəy, Quba, Qusar, Xaçmaz rayonlarında qadınlar üçün iki günlük təlim-seminarlar keçirilmiş, “Qadın hüquqları üzrə Bələdçi” kitabı iştirakçılara paylanmışdır.

2015-ci ildə layihənin davamı olaraq 7 rayon üzrə iki gün olmaqla qadınlar üçün “Məişət zorakılığı və qadın hüquqları” mövzuları üzrə seminarlar keçiriləcək. İlk seminar 21-22 may tarixlərində Şəki şəhərində keçirildi. 30 nəfər fəal qadının iştirakı ilə təşkil edilən seminarda birinci gün məişət zorakılığı haqqında, ikinci gün isə ailə münasibətlərində qadınların hüquqları üzrə mövzular müzakirə edilmiş, “Qadın hüquqları üzrə Bələdçi” kitabı iştirakçılara paylanılmışdır.

16 günlük Fəallıq Kampaniyası çərçivəsində “Qadınlara qarşı zorakılığa YOX deyək” layihəsinin yekunlarına həsr olunmuş tədbir

Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi, BMT-nin Əhali Fondu(UNFPA), BMT-nin Qaçqınlar üzrə Ali Komissarlığı(UNHCR), BMT-nin İnkişaf Fondu(UNDP), Beynəlxalq Miqrasiya Təşkilatı və Rasional İnkişaf Uğrunda Qadınlar Cəmiyyəti ilə birgə 2008-ci ildən başlayaraq Azərbaycanda qaçqın və məcburi köçkün icmalarında gender əsaslı zorakılığın azaldılması məqsədilə beş illik layihə həyata keçirmişdir. Layihədə 14 ərazi əhatə olunmuşdur. Layihə çərçivəsində 2013-cü ilin iyul ayında “Erkən nikahlara Yox” şüarı altında Erkən nikahlar: 50 suala 50 cavab adlı buklet hazırlanmış , əhaliyə paylanılmışdır. Bukletdə nikah anlayışı, etibarsız nikahlar, erkən nikahın səbəbləri, fəsadları, qaşısının alınması, məsuliyyət və cəza öz əksini tapmışdır.

Layihənin yekunu olaraq 25 noyabr 2013–cü il tarixində 16 günlük Fəallıq Kampaniyası çərçivəsində “Qadınlara qarşı zorakılığa YOX deyək” layihəsinin yekunlarına həsr olunmuş tədbir keçirilmişdir.

Tədbirdə millət vəkilləri, dövlət qurumları və ictimaiyyətin nümayəndələri iştirak etmişlər.

Tədbirdə Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Hicran Hüseynova, BMT-nin rezident əlaqələndiricisi Antonius Broek, BMT-nin Əhali Fondunun Türkiyə, Azərbaycan, Ermənistan və Gürcüstan üzrə ölkə

direktoru Zahidul Huque, Milli Məclisin Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu Komitəsinin sədri Əli Hüseynli çıxış etmişdir. Rəşional İnkışaf uğrunda Qadınlar Cəmiyyətinin sədri Şəhla İsmayılova layihə çərçivəsində bir il ərzində görülmüş işləri təqdim etmişdir.

Tədbirin yekununda quruluşçu rejissor, xalq artisti Bəxtiyar Xanızadənin “Anlam” adlı Pantomima tamaşası nümayiş olunmuşdur.

**2014-cü ildə Məişət zorakılığı qurbanı olan qadınların sosial-iqtisadi gücləndirilməsi
və gender məsələləri üzrə maarifləndirilməsi layihəsi**

Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi, Beynəlxalq Miqrasiya Təşkilatı, BMT-nin Əhali Fondu və Azərbaycan Hüquqşünaslar Assosiasiyası ilə birgə “Məişət zorakılığı qurbanı olan qadınların sosial-iqtisadi gücləndirilməsi və gender məsələləri üzrə maarifləndirilməsi” adlı layihə həyata keçirir.

Layihənin məqsədi qadınların sosial-iqtisadi potensiallarının genişləndirilməsi, məişət zorakılığının qurbanları üçün istinad mexanizminin gücləndirilməsi və cəmiyyətdə gender məlumatlılığının artırılması vasitəsilə qadınlara qarşı ailədaxili zorakılığın qarşısının alınmasından ibarətdir.

Təlim seminarlarda məişət zorakılığına məruz qalmış qadınlarla bərabər, ucqar kənd və qəsəbələrdə yaşayan qadınlarda iştirak etmişdir.

Layihə 2 oktyabr Quba, 3 oktyabr Şabran, 8 oktyabr Siyəzən, 9 oktyabr Xızı, 10 oktyabr Xaçmaz, 14 oktyabr Qusar rayonunda keçirilmişdir. Hər rayonda bir gündə iki təlim olmaqla, hər təlimdə 75 nəfər qadın iştirak etmişdir.

AR Prezidentinin Administrasiyasına müraciət əsasında yerlərdə yerli icra orqanlarının nümayəndələrindən ibarət monitoring qrupları yaradılmışdır

Məsələ ilə bağlı 79 şəhər və rayonlara rəsmi məktub göndərilmişdir, hazırda 59 şəhər və rayonlardan rəsmi cavab alınıb. Həmçinin 6 dövlət qurumuna: Ədliyyə Nazirliyinə, Daxili İşlər Nazirliyinə, Səhiyyə Nazirliyinə, Təhsil Nazirliyinə, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinə və Baş Prokurorluğa monitoring qrupunun yaradılması ilə bağlı rəsmi məktub göndərilmiş və müsbət cavab alınaraq mərkəzi orqanlar səviyyəsində monitoring qrupu yaradılmışdır.

Qruplarda “Məişət zorakılığının qarşısının alınması haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiqi ilə bağlı əlavə tədbirlər və “Azərbaycan Respublikasının Mülki Prosesual Məcəlləsinin təsdiq edilməsi, qüvvəyə minməsi və bununla bağlı hüquqi tənzimləmə məsələləri haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2000-ci il 22 yanvar tarixli, 265 nömrəli Fərmanında dəyişiklik edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2011-ci il 24 noyabr, 537 nömrəli Fərmanında göstərilən səlahiyyətli dövlət orqanlarının təmsil olunması məqsədəuyğun hesab edilmişdir. Gender zorakılığı və uşaqlara qarşı zorakılıq üzrə etibarlı monitoring mexanizmi olaraq yerli monitoring qrupları yerlərdə vəziyyətin qiymətləndirilməsi, həyata keçirilən tədbirlərin effektivliyinin yoxlanılması, riskli ailələrin müəyyən edilməsi və lazımi dəstəyin göstərilməsi, zorakılığın səbəblərinin araşdırılması və təhlil edilməsi, xüsusilə də baş vermiş ağır zorakılıq hallarının müzakirəsi, zorakılıq qurbanlarının müdafiəsi və müvafiq yardımlarla təmin edilməsi üzrə fəaliyyətlərin əlaqələndirilməsi kimi funksiyaları həyata keçirəcək. Yerli monitoring qrupuna yerli icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən sədrlik edilməsi, iclaslarının dövrü olaraq ayda bir dəfə, qadınlara və uşaqlara qarşı ağır zorakılıq halları olduğu halda isə növbədən kənar keçirilməsi nəzərdə tutulmuşdur.

